

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.dl@regeringskansliet.se

Yttrande avseende Remiss av Ds 2026:10 Åtgärder mot illegal införsel av sällskapsdjur – ansvar, kontroll och samverkan

Sammanfattning

Linnéuniversitetet (LNU) välkomnar förslaget om stärkt regelverk mot olaglig införsel av sällskapsdjur och delar bedömningen att den olagliga handeln medför betydande risker för djurhälsa, folkhälsa och djurskydd. LNU anser dock att utredningens problembeskrivning i alltför hög grad begränsas till smittskyddsfrågor. Trots att utredningen själv konstaterar att de största problemen är kopplade till hundar saknas i stor utsträckning en analys av de risker som införsel av vissa hundar kan medföra för människors och djurs liv, hälsa och säkerhet. Enligt LNU utgör hundrelaterade skador och dödsfall en viktig folkhälsofråga, och efterlyser därför ett bredare perspektiv där danska, isländska och norska regelverken med rasförbud beaktas, för att motverka incitament att flytta handel, uppfödning eller förmedling över landsgränser. LNU anser inte att det räcker med registrering av födelseland: hund- och kattregistret bör utvecklas för att ge bättre spårbarhet och kontrollmöjligheter genom utökade uppgifter om djurens ursprung, kvalitetssäkring av registrerade uppgifter och registrering av ytterligare identitets- och känneteckensuppgifter. LNU efterfrågar krav på årlig nationell uppföljning och analys av regelverket samt lyfter upp behovet av åtgärder som kan motverka efterfrågan på importerade hundar från verksamheter med lägre djurskyddsstandard än den svenska (bland annat öronkuperade hundar). Den befintliga bestämmelsen i 2 § förordningen (2007:1240) om tillsyn över hundar och katter om omärkta djur som införts i landet bör ses över och förtydligas i förhållande till unionsrättens krav på identitetsmärkning *före* förflyttning.

Synpunkter på lagtexterna

1.1 Förslag till lag (2027:00) om införsel av sällskapsdjur	
1 §	Enligt LNU är djurrelaterade skador på människor, inklusive dödsfall, en viktig folkhälsofråga. Regelverkets utformning bör därför beakta såväl smittskyddsaspekter som de risker

	för personskador och förgiftningar som illegal införsel av sällskapsdjur kan medföra. Socialstyrelsens statistik visar att 56 123 patienter vårdades inom slutet och/eller specialiserad öppenvård för djurrelaterade skador och förgiftningar under perioden 2021–2025. Även om statistiken inte möjliggör någon bedömning av hur stor andel av fallen som är kopplade till införda djur, visar den att djurrelaterade skador utgör en betydande folkhälsofråga. Statistiken omfattar dessutom skador och förgiftningar förknippade med djurarter som inte förekommer naturligt i Sverige, såsom krokodiler, alligatorer, giftormar, skorpioner och tropiska tusenfotingar. Detta illustrerar att införsel av sällskapsdjur kan medföra risker för människors liv och hälsa som sträcker sig utöver smittskyddsfrågor. LNU föreslår därför att ändamålsbestämmelsen kompletteras med formuleringen: "samt att förebygga skador och förgiftningar som kan uppstå till följd av införslen av sällskapsdjur." Som jämförelse kan nämnas den isländska regleringen om import av hundar och katter (förordning nr 200/2020), där syftet inte enbart är att förhindra införsel av smittsamma sjukdomar utan även att motverka import av hundar som bedöms utgöra en risk. Detta illustrerar att lagstiftning om införsel av sällskapsdjur kan omfatta såväl smittskyddsintressen som skyddet för människors liv och hälsa.
Övrigt	Det saknas en utredning om hur Sverige ska hantera djur och verksamheter som flyttas över gränserna för att kringgå nationella förbud i andra EU- och EES-länder. Danmark, Norge och Island har exempelvis infört rasförbud. Om en hund inte får hållas eller införas i Danmark, Norge eller Island men utan hinder kan föras till Sverige, kan detta skapa incitament att flytta handel, uppfödning eller förmedlingsverksamhet över gränsen. Frågan är särskilt relevant eftersom färre krav gäller vid införsel av hundar, katter och illrar från Norge. Djuren får föras in i Sverige utan rabiesvaccination under förutsättning att de är identitetsmärkta, har ett giltigt pass och inte tidigare har förts in till Norge i strid med norsk lagstiftning.
Övrigt	Införsel av öron- och svanskuperade hundar kan motverka syftet med svenska djurskyddsregler genom att normalisera och kommersialisera resultatet av förbjudna ingrepp. Importförbud för kosmetiskt öron- och svanskuperade hundar från länder där sådana ingrepp fortfarande är tillåtna bör övervägas. Liknande åtgärder har diskuterats i Storbritannien genom lagförslag som syftar till att begränsa importen av djur som utsatts för sådana mutilerande ingrepp.

1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling	
6 §	Terminologin behöver harmoniseras: ersätt "illegal införsel" med "olovlig införsel"
1.5 Förslag till förordning (2027:00) om införsel av sällskapsdjur	
Övrigt	Utredningen konstaterar att det saknas statistik över det totala antalet införda djur samt antalet utförda kontroller av djur från andra EU-länder, vilket gör det omöjligt att relatera antalet stoppade djur till antalet införda djur (s. 82). LNU föreslår därför att en skyldighet till nationell redovisning av arbetet enligt lagen införs i förordningen. Mot bakgrund av att 8 kap. 10 § djurskyddsförordningen föreskriver nationell rapportering av djurskyddsarbetet till Regeringskansliet framstår detta som en brist i regelverket. Utan en samlad nationell uppföljning saknas förutsättningar för att bedöma lagstiftningens effektivitet, identifiera utvecklingstrender och utvärdera behovet av ytterligare åtgärder.
1.7 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2007:1240) om tillsyn över hundar och katter	
4 §	Uppgift om födelseland ger endast ett begränsat bidrag till spårbarheten. Om syftet är att stärka möjligheterna att fastställa djurs ursprung och upptäcka illegal införsel bör det övervägas att även registrera uppgifter om uppfödare samt, i förekommande fall, importör och exportör. Sådana uppgifter skulle kunna ge ett bättre underlag för kontroll och uppföljning än enbart information om födelseland. Den praktiska nyttan beror dock på uppgifternas kvalitet. Det svenska hund- och kattregistret bygger i stor utsträckning på uppgifter som lämnas av djurägarna själva, och erfarenheter visar att uppgifterna inte alltid är korrekta. Till skillnad från svenska hundregistret är ras en obligatorisk uppgift i det finska hundregistret vid registrering. För blandrashundar registreras dessutom inte bara att hunden är blandras, utan även kompletterande uppgifter såsom vuxenstorlek och särskilda kännetecken. Detta ger betydligt bättre möjligheter att använda registerdata för populationsstatistik och epidemiologiska analyser än om rasuppgiften är frivillig. Det finns inte heller något krav på att uppfödare ska registrera valpar som säljs före fyra månaders ålder, vilket innebär att den första registreringen ofta sker först efter det första ägarbytet. Till skillnad från många andra områden där lagstiftningen innehåller krav på spårbarhet till producent eller tillverkare är hundregistret huvudsakligen inriktat på

	identifiering av aktuell ägare. Om en hund orsakar allvarlig skada eller uppvisar allvarliga hälsoproblem är möjligheterna att systematiskt identifiera och följa upp den avelsverksamhet som producerat djuret mer begränsade. Särskilt bör beaktas att de personer som avsiktligt kringgår regler om införsel, avel eller djurhållning också kan antas ha lägre benägenhet att lämna korrekta uppgifter till registret. Om syftet är att förbättra spårbarheten kan det därför finnas skäl att låta uppgifter om hunden registreras eller bekräftas av en oberoende aktör som faktiskt har identifierat djuret, exempelvis en veterinär i samband med ID-märkning, vaccination eller annan behandling. En sådan ordning skulle sannolikt ge mer tillförlitliga uppgifter än ett system som uteslutande bygger på egenrapportering från djurägaren.
Övrigt <i>Unionsrätten och nationella rätten</i>	I 2 § förordningen (2007:1240) om tillsyn över hundar och katter anges att djur som förs in från ett annat land ska registreras inom fyra veckor från införseln <i>och att märkning, om djuret inte är märkt</i>, ska ske inom samma tid. Enligt unionsrätten utgör emellertid identitetsmärkning en grundläggande förutsättning för laglig förflyttning av hundar och katter mellan medlemsstater. Bestämmelsen kan därför ge intryck av att bristande märkning vid införseln kan avhjälpas genom märkning efter att djuret anlänt till Sverige. För hundar och katter som omfattas av unionsrättens krav på identifiering före förflyttning är det svårt att se i vilka situationer ett djur lagligen kan föras in omärkt och därefter märkas inom fyra veckor. Bestämmelsens syfte och tillämpningsområde bör därför förtydligas. Om avsikten inte är att reglera någon särskild situation där märkning får ske efter ankomsten, bör det övervägas att utmönstra bestämmelsen i denna del.
<i>Uppföljning av lagens tillämpning</i>	Förordningen (2007:1240) om tillsyn över hundar och katter saknar bestämmelser om uppföljning av lagens tillämpning. För att möjliggöra utvärdering av om lagstiftningen uppnår sitt syfte föreslås regeringen överväga att ge en ansvarig myndighet i uppdrag att regelbundet sammanställa och redovisa statistik om och analys av hur myndigheternas arbete enligt lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter fungerar (jmf 8 kap. 10 § djurskyddsförordningen)

Beslut om yttrande i ärendet har fattats av rektor Peter Aronsson. Yttrandet är framtaget av Sirkku Sarenbo, docent samt Eva Eriksmarck, adjungerad lärare i djurskydd vid Institutionen för biologi och miljö, Linnéuniversitetet.